

Kravet om sæddonorens anonymitet skal ses i lyset af de principper, som ligger til grund i lov om kunstig befrugtning m.v. Sæden skal således være doneret med henblik på en læges anvendelse ved kunstig befrugtning eller til en offentlig eller privat sædbank, som opfylder sundhedsmyndighedernes krav til formidling af sæd. Der henvises til § 20, stk. 2, i lov om kunstig befrugtning m.v. og Sundhedsstyrelsens vejledning af 30. september 1997 om kunstig befrugtning og anden reproduktionsfremmende behandling.

Forslaget til § 8 a omfatter både de tilfælde, hvor den kunstige befrugtning er sket i offentligt regi og ved privat insemination hos eksempelvis jordmødre.

Stk. 2 bestemmer, at adoptionslovens § 8, stk. 1, 3 og 5, finder tilsvarende anvendelse på samtykke afgivet efter forslaget § 8 a, stk. 1. § 8, stk. 1 omhandler, hvordan og over for hvem et samtykke skal afgives. § 8, stk. 3 bestemmer, at forælderen skal være vejledt om adoptionens retsvirkninger, inden samtykke til adoption modtages, og § 8, stk. 5 omhandler de tilfælde, hvor samtykke til adoption er afgivet over for udenlandske myndigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2 i de almindelige bemærkninger.

*Til nr. 6 (§ 9, stk. 2, 3 og 4):*

§ 9 regulerer adgangen til at gennemføre adoptioner uden samtykke (tvangsadoptioner).

I en situation, hvor et barn efter myndighedernes vurdering bør bortadopteret for at sikre barnet stabilitet i opvæksten, vil myndighederne altid forsøge at gennemføre adoptionen som en frivillig adoption, jf. adoptionslovens § 7. Først hvis forældrene ikke vil medvirke til adoptionen, og myndighederne fortsat vurderer, at barnet bør bortadopteret, vil der kunne blive tale om en adoption uden samtykke efter § 9. På grund af beslutningens indgribende karakter skal myndighederne have forsøgt at få et egentligt samtykke fra begge forældre. Det gælder, uanset om forælderen har forældremyndighed over barnet eller ej. Adoptionslovens § 13 om indhentelse af en erklæring fra en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, finder ikke anvendelse i sager om adoption uden samtykke. Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, om inddragelse af forældrene, har til hensigt at sikre den nødvendige beskyttelse af forældreskabet, hvilket også afspejles i, at forældreevnen hos begge forældre skal afdækkes. Et samtykke til adoption fra en værge eller fra indehaveren af forældremyndigheden, hvis denne er en anden end forældrene, vil derfor ikke have den virkning, at adoptionen bliver frivillig, og at betingelserne i § 9, stk. 2-4, dermed kan omgås.

Stk. 2 bestemmer, at en adoption kan gennemføres mod forældrenes vilje, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det. Tidligere skulle hensynet til barnets tarv afgørende tilsi, at adoptionen blev gennemført, uanset at forældrene ikke ville samtykke. Med den nye bestemmelse er der herved sket en lempelse i adgangen til adoption uden samtykke. Stk. 2 er samtidig en opsamlingsbestemmelse i forhold til stk. 3 og 4, da der kan forekomme andre tilfælde end de situationer, der nævnes i stk. 3 og 4, hvor en adoption uden samtykke vil være til barnets bedste. Efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, vil adoption således kunne meddeles i særlige tilfælde, selvom forældrene ikke vil give samtykke til adoptionen, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det. Bestemmelsen vil eksempelvis kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor barnet har været anbragt uden for hjemmet i en længere årrække, og hvor barnets forældre ikke ønsker at have kontakt til barnet – de såkaldt ”glemte børn”, men hvor forældrene ikke er uden forældreevne. Herudover vil bestemmelsen kunne anvendes, hvis et barn, der er ældre end 1 år, og som ikke har været anbragt uden for hjemmet, mister den forælder, som barnet bor hos, og den anden forælder har krænkert barnet eller handlet imod dets bedste på en sådan måde, at barnet ikke kan bo hos denne forælder, og der i øvrigt ikke er andre nære familiemedlemmer, som barnet kan bo hos. De nævnte eksempler er ikke udtryk for en udtømmende opregning. Bestemmelsen vil i øvrigt også kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor kommunen, inden barnet fylder 1 år, vurderer, at betingelserne for at bortadoptere barnet uden samtykke fra forældrene er opfyldt, men hvor sagsbehandlingen hos øvrige myndigheder ikke afsluttes, inden barnet er fyldt 1 år. Ligeledes vil det kunne forekomme, at det – efter at barnet er fyldt 1 år – vurderes, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær. Der vil også kunne være tilfælde, hvor et barn har været anbragt uden for hjemmet i f.eks. 2 år, og hvor det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Stk. 3 og 4 opstiller som noget nyt en sontring mellem behovet for adoption hos børn under 1 år, og hos børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år. Sontringen indeholder samtidig en tidsmæssig begrænsning i adgangen til at bortadoptere børn uden samtykke. Det er således som udgangspunkt ikke muligt at gennemføre en adoption uden samtykke – på baggrund af forældrenes manglede forældreevne – ef-